

Pol Mon Epeses Wumb Połpu Kindim

Pol Mon Połpu Epeses Wumb Mulnjung Konu Ele Kindim

¹ Na Pol Gos eim nge noman ele, na to tonu kindang kin, Krai Jisas nge er se andilim wu moł. Na mon połup kin, Gos nge wumb ombu, Epeses konu owundu ele mołmun wumb ni, enim Gos nge ekii silmin wumb ei ngond. Wumb ombu en enim, Jisas Krai kin pii gii dinga nik kin, eim nge kongun dinga kindik, erik mołmun.

² Gos sinim Erinjpin kin, Jisas Krai sinim nge Owundu nin, kapli enim kin noman ka ngopu kin, nga noman emin piipi ngumba.

³ Sinim Owundu Jisas Krai nge Erinjpin Gos eim, sinim noman ek ka nipin ngumun. Nimbil erang eim nge Gui Ka sinim kin, epi ka wii kanim kanim pei epin konu ele mani kindpi wii ngum. Ngang kin, kunum ei, sinim Krai ei kin, tep to mołpun kin, dambiltpin ende punmun.

⁴⁻⁵ Kumb ok, Gos mei konu eneririm kunum ei, Gos wu Krai kindang kołpu erang kin, sinim eim nge wumb mił to tonu kindim. Kindpi yi erang kin, Gos eim sinim kanpi mołum ei, sinim oł kun ka mił erpin mołpun kin, oł kis endi eramin, eim ningil ele pinermba. Nimbil erang, Gos Krai kin, sinim noman kułpu ngonum ei, Gos kumb ok noman to piipi kin, Jisas Krai, ei kin, sinim sipi orung sim. Sim ei, Gos eim nge noman ele ni,

noman ka ngołum ele, sinim eim nge kingam noł mił mołmun.

⁶ Sinim kaplı Gos embe ambıl tonu kindmin. Kindpin kin, nimbił erang Gos eim nge noman ka ngopu ei, owundu ka wii mendpił mołum? Mołpu kin, eim kingam endeim mendpił, noman kułulum ei, sinim wii mendpił ngum.

⁷⁻⁸ Jiisas Kraiss ond peri ele kołpu kin, eim miyem bein topu kin, sinim oł kis pei kil ngopu, si kindim. Si kindang kin, eim sinim paki tang kin, sinim kun ka mił mołmun. Mułamin kin, oł ombu sin kin kongun endi pinalim mon. Sin piipin kin, Gos eim noman ka owundu mendpił sinim kin ngum. Ngang kin, eim nge noman ka wii piipi kin, owundu mendpił epi pei kanim kanim piipi kin, sinim kin si kindnim.

⁹ Piipi si kindpi kin, Gos nge noman ka wii ele ni, oł ekii se tonu omba ni piim oł ei, ermbii ni piirim; ba koi erpi ermbii ni pendrim ei, sinim kin andan tum. Andan tang kin, Kraiss om ei, Gos oł ei erpi, ende kindpi kin, poru nimba.

¹⁰ Gos oł ei ermbii ni pendrim ei, eim kunum kun pimba kunum ele, eim eririm wumb ni epi kanim kanim pei dambiltpi se ende kindpi kin, tonu epin konu ele ni, mani mei epi kanim kanim pei mołum ei, Kraiss eim tep erpi kin, eim peng erpi mułmba.

¹¹ Pe nga epi pei ombu, Gos nge noman ka wii ele oł ei, ermbii ni piirim mił tonu omba. Sinim Kraiss kin opun kin, dambiltpin ende punmun. Gos am kumb ok, sinim Jura wumb eim nge wumb to tonu kindrim. Nimbił erang, kumb ok Gos oł ei ermbii ni piirim ei, eim noman ele

eririm.

¹² Pe sin sinim Jura wumb ombu, Kraiss eim kin kumb se pii gii ninjpin. Sinim wumb Gos eim nge tilang owundu palim ei eim embe ambil tonu kindmin.

¹³ Pe nga yi ku, enim torung wumb tilap eipi, enim Gos ek ka ei piik ninjing. Enim Kraiss kin pii gii ninjing kunum ei, Gos eim enim sipi orung sim. Sim kunum ei, Gos enim nanim wumb nipi, to tonu kind mondpu, andan topu yi erang kin, eim ok Gui Ka ngumbii nirim mil, yi erpi ngum.

¹⁴ Gos Gui Ka ekii se ngumbii nipi ok nirim ei, Gos nge ek keimi palim. Peng kin, sinim Gos nge wumb eim ekii se ngumbii nipi ok nirim ei, eim noman konj kunum kunum molmun ei, sinim Gos eim nge wumb pei noman konj kunum kunum ei ngang kin, wumb ombu sengin kin, Gos eim paki tang kin, ol kun ka wumb mulngii; ol kis endi enanmin. Sinim Gos eim nge tilang owundu palim ei, eim embe ambil tonu kindmin.

¹⁵⁻¹⁶ Gos epi ka pei, sinim pei wii ngum ele, na piind ei, enim Jiisas Owundu kin pii gii nik kin, nga enim Gos nge wumb kin noman ka ngonmun ei, na piinj. Ol ei nge, na piip kin, na kunum kunum Gos kin prei erip kin, enim enmin ol ei, ka nip Gos ngond.

¹⁷ Na Jiisas Owundu Kraiss nge Arim Gos tilang owundu ka wii Pulwu kin prei erip, kii semb kin, eim nge noman dinga enim ngumba. Ngang kin, eim enim noman ka wii kapli, enim Gos eim ol koi er palim ol ei, pii pol tungii.

¹⁸ Na Gos kin prei erip, kii sini kin, Gos enim kin noman tuk ele eim tilang ka wii singii. Yi mil

erang, enim epi ei kui erik mułangin kin, Gos eim tep erpi mołum konu ele enim sipi, orung simba nge, noman to piik kun erngii. Pe nga, enim Gos tiłang ka wii owundu epi eim nge, wumb ok nirim mił singii nge sałim ei, kapli pii poł tungii.

¹⁹⁻²⁰ Na nga prei erip ngop kin, enim piingii nge, Gos eim nge noman dinga wii ei, sinim Jiisas kin pii gii ninjing wumb kin, noman tuk ele kongun er mołum. Mołpu kin, noman dinga ei, Gos nge dinga wii mendpił ende mołum. Ei yi ku, Krais kułang kin, Gos nge noman dinga ei erpi, sipi kin, nga konj sim. Sipi kin, Gos eim epin konu ele kindang kin, eim angil tunding mundang mołum.

²¹ Pe Krais eim Gos epin konu ele angil tunding dinga ele, akip tep er mołum. Mołpu kin, tep elmin wumb ni, noman dinga pałim wumb ni, wu owundu noman pałim wu ni, wumb num embe pałim ni, wumb ombu akip kunum kunum mei konu ele mołmun, nga ekii kunum kunum epin konu ele mułngii ku. Jiisas ei eim epi ombu pei to mani kindpi kin, eim wu owundu mendpił tonu pupu mołpu ba.

²²⁻²³ Gos epi pei kanim kanim eririm ei, Krais nge noman dinga ele, epi ombu tep er mułang kin, Gos nge pii gii wumb pei eim kin ngo mandring tuk kindang kin, eim epi kanim kanim pei eririm epi ei, wu num mołpu tep enim. Gos nge pii gii wumb, Krais kin dambiltik ende puk kin, Krais ngenj embił mił mołmun ei, Krais eim wu num mołpu kin, wumb ombu tep er mołum. Mołpu kin, eim epi kanim kanim konu orung orung pei tep er mołum konu ele, eim mołpu kin, kapli epi pei erpi,

er kun erpi er ka elim.

2

Gos Sinim Wumb Kolk Poru Ninjpin Wumb Ei Erang Kin Krai Kin Ouni Tonu Konj Mołmun

¹ Ok enim tilap eipi wumb noman eipi eipi peng kin, Gos kin buł ngok, oł kis kanim kanim erik kin, Gos kin molk, ende punałmin.

² Kunum ele enim mei konu ele oł kis kanim kanim ekii sik kin, enim mei konu ele nge, tep elim gui kis dinga wii ei Seisen, eim ek piik ekii sinjing. Sik kin, oł kis kanim kanim tep elim gui kis dinga wii ei Seisen, eim Gos ek piik kin, ekii sinanmin wumb ei kin kongun enim.

³⁻⁵ Ei yi mił ku, sinim wumb pei sinim noman nge oł ermbii ni piinim oł ei, ekii sipin kin, ngenj ele oł kis kanim kanim enmin. Sinim mei wumb pei kumb se, oł kis kanim kanim elmin ei nge, Gos sinim kin kumep kis ngumba. Ba Gos eim kaimb owundu kułpu ni, noman ka dinga wii sinim ngum ei, owundu mendpił. Kunum ele, sinim oł kis ele, sinim wumb kulii mił mulnjpun ei, Gos kin ende punałmin mon. Sinim Gos ek to kindinjin; ba Gos Krai kin sinim nga eim kin ende pupun kin wumb noman konj mił mołmun. Mułangin kin, Gos eim noman ka wii sinim kin ngopu, sinim sipi orung sim.

⁶ Seng kin, sinim pii gii wumb Krai Jiisas kin dambiltpin ende pamin. Ok sinim oł kis ele, wumb kulii mił mulnjpun; ba Gos nge noman dinga ei erpi, si konj sipi kin, Krai kin to ende kindim. Akip Krai Gos kin tonu epin konu ele, tep er mołum konu ele, Krai mołum. Yi mił ku,

akip sinim Krai dinga eġe ei, oġ kis oġ ei tep erpin moġmun.

⁷ Gos yi miġ erim ni, epi kanim kanim ka wii pei owundu, eim nge noman ka wii mendpiġ tuk paġim miġ, sinim kin kunum kunum ekii se tonu omba kunum eġe, andan tumba. Andan tang kin, Krai Jiisas kin Gos nge noman ka sinim kin, andan top ngum.

⁸⁻⁹ Ei yi miġ, Gos nge noman ka enim ngang kin, enim oġ kis eġe, si kindik kin, Gos kin orung onjung ei nge, en enim pii gii eġe nge, Gos enim sipi orung sim. Seng kin, nga en enim kongun endi enenjing mon! Ba Gos eim noman ka wii ngopu kin, enim sipi orung sim. Seng kin, Gos eim noman ka enim wii ngurum. Nimbiġ erang enim kongun erik sinenjing; ba kongun erik Gos nge noman ka ei siġangin kin, en enim Gos nge noman ka ei sinjpin ni piik kin, en enim nilkeng siġangin.

¹⁰ Nimbiġ erang Gos sinim mei wumb pei eririm ei, sinim pii gii wumb Gos eim erpi sipipi kin, eim Krai Jiisas kin dambiltpi ende kindim. Kindang kin, sinim eim kin kongun kun ka erpin ngumun. Gos eim ok yi nge, erngii ni piipi eririm miġ, sinim kapġi yi ermin.

Krais Kin Ende Moġmun

¹¹ Yi miġ erang, enim tiġap eipi wumb kom se piingii! Kumb ok, enim torung wumb Gos kin noman to piinenjing. Ba Jura wumb enim, kun yi miġ embe siġmin wumb ei, ngenj kopisnarik kin, Gos kin noman to piinarik eġmin wumb, pa niġmin. En enim embe yi siġmin wumb en enim

ngenĵ torung kopisilmin oĵ ei, yi erpin kin, Gos kin noman to piilmin wumb, pa nilmin.

¹² Enim piinmin kunum eĵe, enim tilap eipi wumb Krai kin pii gii ninenĵing. Enim torung wumb; ba Gos nge eim Jura wumb, to tonu kindpi mundum ei, enim yi mon. Kumb ok, Gos Eiparam eim kingam noĵ Jura wumb kin, ek dinga endi nipi ngurum oĵ ei, “Keimi ermbii,” pa nirim. Nipi kin, Gos eim Jura wumb kin kindmbii pa nirim oĵ keimi; ei enim wumb eipi kin mon. Enim ya mei mani eĵe mulnĵung; ba enim epi ka wii simin nge piik kin, kui er mulenĵing kin, enim Gos Owundu molaĵim ku.

¹³ Ba akip, enim wumb Krai kin pii gii nik kin, Krai kin dambiltik ende puk moĵmun. Kumb ok, enim Gos kin mandi punenĵing mon! Ba akip enim Gos eim kin mandi puk molk kin, tuk punĵung ei, Krai ond peri eĵe sinim kin, koĵpu kin, eim miyem sinim oĵ kis kil ngopu kin, enim sipi Gos kin mandi tu wum.

¹⁴ Yi miĵ erang, Krai eim noman emin puĵwu, eim Jura wumb kin, tilap eipi wumb kin, noman se ende kindim. Ok Jura wumb kin, tilap eipi wumb kin, opu erii wumb mulnĵung. Ba Krai koĵpu kin, oĵ ei si kindpi kin, eim enim dambiltipi se ende kindim.

¹⁵ Kunum ei, Krai eim ond peri eĵe koĵpu kin, wumb tilap taĵ opu erii oĵ ei, to mani kind poru nim. Eim Jura lo ek ni, ek dinga pei to mani kind poru nipi kin, eim tilap wumb taĵ sipi kin, wumb konĵ tilap endi, noman ende erpi kin, eim kin dambiltipi se ende kindim.

¹⁶ Nga Krai eim ond peri eĵe koĵpu kin, wumb

tilap tał opu erii oł ei, to mani kindpi poru nim. Poru nipi kin, eim tilap tał sipi kin, wumb konj tilap endi kindpi kin, Gos kin sipi orung tu wum.

¹⁷ Pe nga Kraiss opu kin, Gos ek ka nge noman ende se kindpi kin, enim Jura wumb torung wumb kin, Gos kin molk mandi punjung wumb kin, Gos nge noman ende kindpi nipi ngum.

¹⁸ Yi mił, pe sinim Jura wumb kin tilap eipi wumb pei, Kraiss nge kongun dinga erim ełe, sinim wumb tilap tał ei, Gos Gui Ka endeim ełe, sinim wumb pei paki tang kin, kaplı sinim prei ermin kunum ełe, sinim Erinjpin Gos mołum konu ełe tuk bin.

¹⁹⁻²⁰ Pe nga enim tilap eipi wumb, enim torung wumb kin, wii mołmun wumb mił mulk; ba akip enim yi mił mulałmin mon! Akip enim pii gii wumb ei, Gos nge tilap wumb kin, Gos nge oł kun ka ełmin wumb tep to mołmun. Wumb ei, Gos nge tilap ende mołmun. Enim yi ku, pii gii wumb ei, Gos nge men ngii ei, Gos eim tuk mołum. Mołpu kin, men ngii ei, Gos eim tekrim; ba enim pii gii wumb, ek se andiłmin wumb kin, Gos ek ni tor kindiłmin wumb kin, ngii pułngun mond takik, munduk konu ełe, enim peł ełe takik tonu sipinjing. Si pangin kin, ngii tumunj ei, Kraiss Jiisas ngii ełe, eim ngii tumunj ka wii mendpil angpi kin, ngii ei pei se mołum.

²¹ Nga Kraiss eim men ngii mił wumb ei, eim kin dinga dambiltpi ende kindim. Kindpi kin, ngii wumb ei, tilap owundu oł kun ka erik tonu ongii ei, Gos nge eim men ngii mił, wumb tilap mułngii.

²² Enim pii gii wumb yi ku, Gos kindim wumb ei, eim kin dambiltpi ku, Gos eim kin dambiltpi

ende kindim. Kindang kin, Gos enim pii gii wumb eipi kin, pei se ende kindpi kułou topu kin, eim men ngii owundu ełe, ende mił enim mułngii. Nimbił erang Gos eim Gui Ka ełe, enim noman tuk ełe opu mułmba.

3

Pol Wumb Tiłap Eipi Kin Kongun Erim

¹⁻² Nimbił erang na Pol Kraiss nge kongun wu, kan ngii ełe pał ei, enim wumb tiłap eipi nge, enim kin kongun eł. Pipe na enim wumb tiłap eipi kin ei nge, Gos kin prei erip kin, ngop moł. Keimi, enim wumb yi piinjing ei, Gos nge noman ka ngopu kongun ei, na enim paki tumbii nge ngum.

³ Ok na enim kin, mon kembis aninga endi połup ngunj ei, Gos nge oł ei koi erpi kin, eim na kin andan tum ei, połup ngunj.

⁴ Pe enim kin na mon ok aninga puls, gerik piingii ei, na noman ełe piind ei nge, Kraiss kin oł ei koi erpi pim ei, Gos andan topu ngum ei piingii.

⁵ Kumb ok wumb ei, Gos nge oł ei, koi erpi pirim ei, andan tumerim; ba akip Gos Gui Ka eim nge oł kun ka ełmin wumb ei, ek se andiłmin wumb kin, ek ni tor kindiłmin wumb kin, oł ei koi erpi pim ei, andan topu ngum.

⁶ Gos nge oł koi er pałim ei yi nge, Gos nge ek ka ełe, enim wumb tiłap eipi kin, Jura wumb tiłap ei kin, dambiltpi ende puk molk kin, Gos epi ka wii kanim kanim wii ngonum ei, en enim Jura wumb kin sinmin. Nga en enim, Gos eim men tołmun wumb ende ełe, eim nge wumb tiłap

mołmun. Mułangin kin, wumb ei, Gos nge epi ngumbii nirim epi ei, Krai Jiasas kin singii.

⁷ Gos kongun ei, na ngopu kindang kin, eim ek ka ni tor kindnjii nipi kin, wumb tiłap eipi ngumbii. Gos eim noman ka ni, noman dinga ei na kin ngang kin, kapli kongun ei ka ermbii.

⁸ Gos nge wumb pei mołmun mił, na yi mił mułal. Na wu owundu min, wu num mendpił mon! Na wu wii mendpił moł; ba Gos eim noman ka owundu, na kin ngum. Ngopu kin, kongun ei, Gos nge ek ka ni, Krai oł ka ni, epi ka wii kanim kanim ni, wumb tiłap eipi wumb ei kin, na nip ngumbii.

⁹ Gos Pułwu ei, eim epi kanim kanim pei eririm oł ei, koi erpi kin, eim oł kanim kanim ermbii ni piipi noman ełe, yi kis erpi pendrim ei, ok noman yi pirim ei, koi minj er pirim; ba akip nanim wumb pei, andan top, eramb kin, wumb piingii ei, Gos eim oł koi erii kanim kanim ombu, eim erpi, koi er kindang pirim.

¹⁰ Ok Gos eim oł ei, koi er pendrim; ba akip kunum ełe, Gos eim kongun ei men tołmun wumb pei ngum ei, eim noman ka wii kanim kanim ei, ni tor kindangin kin, epin konu ełe tep elmin wumb kin, noman dinga pim wumb kin, ei eim noman dinga wii ei, andan tungii ei keningii.

¹¹ Gos kumb ok, eim noman ełe oł yi ermbii ni pirim oł ei, Krai Jiasas sinim nge Owundu ełe ni pendrim.

¹² Sinim pii gii wumb Krai Jiasas kin dambiltpi ende punjpun. Jiasas kin pii gii ninjpin ei nge, sinim Gos kin erpin kin, eim mołum konu ełe, sinim noman ełe wii piipin tuk bin andlam ei, gał

kulpun kin, pii poł tumun ei, Krai ei eim andlam mendpił.

¹³ Enim wumb tilap eipi, na enim dinga kii sip nind ei, enim noman embin to piinerei! Nimbil erang na enim kin ngenj kumbii sip ngond ele nge, enim paki tumba.

Jiisas Krai Nge Noman Ka Ngołum

¹⁴⁻¹⁵ Gos ol ei, koi erpi Krai kin mołum ele nge, na mong kopsing pii polup kin, Erinjpin Gos kin prei dinga ermbii end. Sinim mei wu amb tal kin el elip, kingam ambilam nol, en enim nge ngii ende pii gii ninjing wumb ni, epin konu ele yi ku wumb ngii ende wumb ei, Erinjpin Gos nge kingam nol mołmun ei, Erinjpin Gos kin embe keimi silmin.

¹⁶ Na Gos kin prei erip kii sind ei, Gos nge noman ka wii dinga owundu ni, eim epi kanim kanim ka wii salim ei, Gos nge Gui Ka kin, enim noman tuk ei dinga ngumba.

¹⁷ Nga prei end ei enim Krai kin pii gii nengin ele nge, Krai eim enim noman tuk ele, kunum kunum mulmba. Mołang kin, enim noman ka ei, dinga pimba ei, wumb eipi ngungii.

¹⁸ Nga ol ei nge, enim Gos nge wumb pei kin, tep to noman dinga pendim palim ei, piingii ei nge, Krai eim noman ka ngołum ol ele nge, yi mil palim ei piingii! Piingii ei, wul al, nga tonu mani, ei owundu mendpił ngołum ei, wumb kapli pii pol tungii.

¹⁹ Nga enim kapli Krai eim nge noman ka wii mendpił ngonum ei piingii; ba ei kapli, pei piik, poru ninerngii mon. Ba nga Gos nge ol kun

ka kanim kanim ol ei, enim noman tuk ele piki tumba.

²⁰ Pe nga Gos eim nge noman dinga wii sinim pii gii kin, noman tuk ele kongun ermbe ei, kapli prei erngii min, kii singii ei kamb mani kindmbe. Gos eim nge dinga wii ei, kapli kongun erpi kin, tondrung ba.

²¹ Yi mił ku, Gos men tołmun wumb pei, kunum kunum Krai Jisas kin, Gos embe ambilk tonu kindngii ei, yi minj ekii se, kunum kunum pepi ba. Ei keimi!

4

Krais Nge Pii Gii Ninjing Wumb Noman Ende Patim

¹ Na Owundu nge kongun enj konu ele, kan ngunjung wu mołup kin, enim kin ek dinga nip ngo ngond. Ngond ei, Gos enim erngii ni piinim ol ei, enim kapli kongun erik kin, pek molk pungii.

² En enim embe ambıl mani kindik kin, nga enim kunum kunum wumb kin noman ka ngok kin, ek dinga ninarik kin, giyeng giyeng nik erngii. Enim engnjing noł kin, er orung kindnarik kin, kan wiik tok mułngii. Enim noman ka wumb ngok kin, wumb endi endi paki tang kin, nga endi endi paki tang kin, yi mił erngii.

³ Enim noman ende sek kin, kongun dinga erik mułngii. Mułangin kin, Gos Gui Ka enim kin yi mił erang kin, enim sipi ende kindang kin, enim noman emin peng mułngii.

⁴ Jisas nge wumb tilap endeim mołum. Nga Gos Gui Ka ei endeim mołum ku. Ei yi mił ku,

Gos enim wii topu sipim ei nge, enim epi ka wii endeim singii nge, piik kin, kui erik mołmun.

⁵ Jiisas Owundu ei endeim mołum. Nga eim nge pii gii oł ei, endeim pałim. Nga yi ku, noł pendik ngungii oł ei, endeim pałim ku.

⁶ Sinim pii gii ninjpin wumb nge, Erinjpin Gos Owundu endeim mołum. Eim sinim kin pei epin konu ełe tonu tep er mołpu kin oł kun ka sinim kin pei kongun erpi kin, nga sinim kin noman tuk ełe mołum.

⁷ Kraiss sinim endeim endeim ni eim nge dinga mok topu, wii ngang kin, eim kongun paki topu kin, epi ei sinim kin ngum. Ei nge mił, sinim mei ełe mani wumb ombu kin, Kraiss sinim kin eim noman ka ełe yi mił ku ngum.

⁸ Gos ek ok pułum ek yi mił ninim,
 “Kunum ełe, Kraiss epin konu ełe tonu pum kunum ei, eim wumb Seisen kan mił ngopu kin, eim angil ełe kindang muljung wumb ei, epin konu ełe tonu eim kin sipim. Eim Seisen, to mani kindpi kin, eim nge wumb ei kin, eim nge noman ka wii pei wii ngum.”

⁹ Nga ek ei yi mił ninim, eim tonu purum ei, pułe pałim mił nenj? Ba kumb se nge, eim mani orum ei, kumna kin mani pupu mei ełe mandring sałim ełe purum.

¹⁰ Nga Kraiss eim, mei ełe mani orum wu ei, yi ku, nga tonu epin konu ełe tondrung purum. Eim oł ei erpi kin, mei konu ełe orung orung pei, eim sipi konu ełe ombu pei, mondpu si kindim.

¹¹ Nga Kraiss eim wumb kin epi ka wii ngum. Ngang kin, wu kombur, ek se andilmin wumb

dinga ngang kin, muḥngii; nga wu kombur, Gos epi koi erpi paḥim oḥ ei piik kin, ni tor kindiḥmin wumb dinga ngang kin muḥngii; nga wu kombur, Gos ek tor kindmin konu orung orung pungii wumb, dinga ngang kin, muḥngii; nga wu kombur, men toḥmun wumb tep eḥmin ni, Gos ek emb toḥmun wumb dinga ngang kin, muḥngii.

¹² Eim yi miḥ erpi kin, Gos nge tiḥap wumb ei, paki topu, er ka erim. Erpi kin wumb ei, Gos kongun kun ka erangin kin, eim nge wumb noman se ende dinga kindim.

¹³ Kindpi kin, sinim pei o pun, noman ende pupun kin, sinim Jiisas kin pii gii nipin kin, Gos nge kingam Jiisas nge oḥ kun ka ei piipin kin, nga wu dinga miḥ peng muḥngii. Molk kin, Kraiis eim nge oḥ kun ka wii dinga pei ei kin, yi miḥ ku, enim wumb pei tonu ongii.

¹⁴ Nga sinim kangi ambiḥ noman eḥe, ek eipi eipi piik kin, ekii singii. Ei yi miḥ, noḥ kanu konu pop topu kin, konu eḥe orung orung mani purum. Nga yi miḥ, ek kend tonmun wu ei, wumb andḥam eipi andan tok enmin. Erangin kin, wumb ei epi kun ka oḥ paḥim miḥ enanmin. Ei nge, enim yi miḥ enerngii.

¹⁵ Ei mon, sinim ek keimi mendpiḥ nipin kin, wumb eipi noman ka ngumun. Sinim pii gii ninjpin wumb nge wu num owundu Kraiis, eim nge oḥ kun ka oḥ ei, sinim ei ekii semin kin, wumb dinga peng kin tonu wangin kin Kraiis miḥ muḥmun.

¹⁶ Kraiis eim sinim nge peng er moḥum. Nga sinim pii gii ninjpin wumb ei, Kraiis nge ngenj embiḥ miḥ dambiltpi ende pupun moḥmun. Muḥamin kin,

Krais sinim wumb endeim endeim ni, kongun eipi eipi pendpi ngum. Sinim wumb pei dam-biltpin ende pupun kin, Krais nge kongun noman ende sepin ermin. Ei nge, Krais sinim wumb pei si tikandi kindpi kin, tep er mołum. Ei yi mił erang, Jiisas nge tiłap wumb kin, wumb eipi noman ka ngangin kin, Gos eim tiłap wumb eim ngenj embił mił molk kin, dinga tonu wangin kin, oł kun ka erik mułngii.

Noman Konj Krais Kin Mołum

¹⁷ Pe Jiisas owundu nge noman dinga ei nge, na ek dinga endi nimbii end. Enim kunum nga olt endi, wumb eipi torung wumb erik mołmun, yi mił ku, enim yi mulerngii mon! Wumb tiłap eipi wumb ei nge, noman ełe kun ka pinalim ei, wii mił yi erik mołmun!

¹⁸ Pe torung wumb tiłap eipi ei, noman ełe emii mił palim. Enim wumb ei, Gos nge noman konj ei, kunum kunum konj mułmba noman ei, sinenjing. Nimbil erang wumb ei, Gos ek ka piinarik kin, noman tuk dinga peng kin, Gos kin turii puk mołmun.

¹⁹ En enim nga singambił kulałmin! En enim noman tuk ełe penj mendpił mołum. Mułang kin, pe wumb ei en enim noman to piik kin, oł kis kanim kanim pei ełmin.

²⁰ Ei nge enim Krais nge oł kun ka oł ei piinenjing.

²¹ Enim Krais nge oł ei ni, ek enim piik enjing. Erangin kin, enim eim nge oł ei, ekii sik kin, nga enim Jiisas nge ek keimi ei, piinjing ku.

22 Pe enim noman ok nge oġ ei, si kindngii. Nimbil erang noman ok nge oġ ei, enim kin moġpu erang kin, enim oġ kis kanim kanim enjing ei, si kindngii.

23 Enim noman kin, noman tuk eġe, Gos erang kin, am konj mendpil tonu wangli.

24 Enim Gos noman konj sik kin, Gos eim noman konj miġ, yi peng erik muġngii. Pe noman konj yi erang kin, enim Gos kin kun ka mendpil muġngii. Molk kin, eim oġ kun ka ei, miġ erngii.

25 Pe nga enim ek kend tok elmin oġ ei, nga enerngii mon! Enim wumb endeim ni, ek keimi nipin kin, erpin ngumun. Nimbil erang sinim pii gii ninjing wumb pei ei, Gos na Krai Jisas nge tilap wumb dambiltpi se ende kindim.

26 Enim jikii kis pang, piinjing kin, enim noman kis tok piinerngii mon! Enim jikii kis pang piinjing pim kin, enim eni mani ba kunum ei, enim kin mulermba mon! Ba kumb se jikii kis ei, poru nimba.

27 Enim Seisen kin kunum se ngangin kin, enim oġ kis endi enerang mon!

28 Pe wu endi ok epi waning silim wu ei, nga waning sinermba mon! Pe wu ei angil eġe kongun erpi kin, eim ku sipi kin, eim kuni ni, alap ni, epi top erpi kin, nga wumb epi sinaġim wumb ei, paki tumba ku.

29 Enim ek kis endi ninerngii mon! Enim ek ka paki tumba ek minj ningii! Enim ek yi nengin kin, wumb eipi paki topu kin, noman ka ngopu kin, ek kun ka nengin kin, wumb ek piingii wumb ei, noman ka ngok erngii!

30 Pe enim Gos Gui Ka kin, noman embin to

ngunerngii! Nimbil erang Gos Gui Ka enim kin mulang, Gos nge ek keimi ok nirim mil, enim wumb na nanim nge wumb ei, to tonu kind mundunj. Mundamb kin, Gos Gui Ka enim kin mulang, nga ekii se Gos kunum owundu tonu omba kunum ei, Jiisas orung opu enim sipi, orung simba kunum ele, ol kis ya mani mei ele enmin ol ei, sinim kin pinermba mon; poru nimba.

³¹ Enim noman tuk ele, kis piik kin, noman ele kis piik kin, enim jikii pang kin, wumb eipi kin ek dinga wii tok kin, nga wumb eipi kin ek kis ngok kin, nga noman kis min, ek kis kanim eipi endi enim pim kin, ei si kindngii!

³² Enim nga yi mil ku erngii! Enim enginjing nol kin, noman ka ngok, nga wumb kin ol kun ka wii palim mil erngii! Nga wu endi enim molmun konu ele molpu kin, nim kin ol kis erim ei, kapli enim kanik wiik tok kin, eim ol kis ei kindngii. Gos nge Jiisas Kraiss, sinim ol kis pei kil ngopu, si kindpi, poru nim. Ei yi mil ku, enim wumb eipi ol kis enim kin enjing ei, enim wumb ei, ol kis ei si kindpi poru nimba ku.

5

Enim Gos Nge Ol Kun Ka Erik Mulngii

¹ Ei yi erang, enim Gos nge kangi ambil molmun. Nimbil erang Gos enim wumb eim noman ka ngolum ei nge, enim Gos nge ol kun ka elim ol yi ku, ekii sik kin, kongun dinga erik mulngii!

² Enim noman konj ei, wumb eipi noman ka ngangin ei, yi mil ku, Kraiss Jiisas sinim kin noman

ka ngum. Ngang kin, eim kolpu kin, noman konj ei kindpi kin, sinim wumb paki topu, Gos kin kulmał mur ka wii mił topu kin, Gos Krai kanpi kin, kan ka wii kenim.

³ Nimbił erang enim Gos nge wumb mołmun. Mołmun ei, enim ya mani mei ełe oł kis kanim kanim amb eipi kin, oł yi mił si kindngii! Wumb eipi nge epi kan bun bun sinmin oł ei ni, oł penj tui kun pinałim oł ei ni, yi enerngii, mon!

⁴ Enim ek kis penj ninmin; nga ek wii pułe pinałim ek ni, nga ek kun pinałim ek ei, pei ninmin ei ninerngii mon! Ba enim yi mił erik kin, enim Gos kin ek ka nik ngungii.

⁵ En enim ei kan kun erngii! Enim mei noman oł kis epi kanim kanim wumb kin ni, ei oł kun pinałim mił ni, nga wumb eipi nge epi kan bun bun sinmin ei nge, gos kend mił epi sik, erik enmin. Wumb yi mił enjing kin, wumb ei Krai kin, Gos tep er mołmbuł konu ka wii tuk ełe, punerngii mon!

⁶ Enim kan kun erik mułngii! Wumb ek kend tok, nga ek wii pułe pinałim ek endi enim kin ningii; ba wumb ei nge, ek ei ekii sinerngii mon! Nimbił erang epi ei nge, Gos pupuł kis wumb ei kin, tonu omba. Wumb ei, Gos kin buł ngok kin, ekii sinenjing.

⁷ Yi mił pim kin, enim wumb ei kin, epi endi enerngii mon ku!

⁸ En enim ok, noman tuk ełe emii peng oł kis er mulnjung; ba akip enim Krai Owundu nge wumb tonu onjung kin enim Jiisas kin dambiltik ende pu molk kin, pe nga enim noman tuk ełe

tiŕang paŕim miŕ, kapŕi enim oŕ kun ka ei, yi miŕ ku erngii!

⁹ Pe enim noman tuk eŕe, tiŕang yi erang ei, kuni mong ka wii pei, yi miŕ tonu omba. Wang kin, enim oŕ ka ni, oŕ kun paŕim oŕ ni, nga ek keimi oŕ pei yi erngii!

¹⁰ Enim nipe epi endi enim noman eŕe, ermin ni erngii ei, Krai Owundu nge eim noman paŕim yi miŕ erngii!

¹¹ Nga wumb epi wii endi puŕe pinaŕim epi eŕmin ei nge, enim enerngii mon! Nimbiŕ erang epi ei, oŕ kis emii paŕim miŕ, kun pinaŕim yi erngii miŕ ei, ekii sik enerngii mon! Ba enim torung oŕ ei nge tiŕang paŕim eŕe, tu wangin erngii!

¹² Ei epi koi erik enmin oŕ ei, sin ek ninmin ei, am ŕingambiŕ kultmun!

¹³ Ba Jiisas nge ek ka tiŕang miŕ, wumb oŕ kis kanim kanim enjing ei, si peni eŕe tor wang kin, epi ei wumb keningii. En enim eŕmin oŕ ei, konu peni eŕe andan tang kin, wumb pei keningii.

¹⁴ Nipe oŕ kis epi peni eŕe tor omba ei, emii pinermba mon; ba ei tiŕang erang muŕmba. Ei miŕ peng kin, eim ek yi miŕ nirim,

“Enim or paŕmin ei, pinerngii! Enim angk konj kindik muŕngii! Nga enim wumb kuŕii ei, angk tonu ok, konj muŕei! Muŕangin kin, Krai enim tiŕang ngumba.”

¹⁵ Enim er moŕmun oŕ ei, enim kan kun erik muŕngii! Enim wumb noman kun pinaŕim wumb eŕmin oŕ ei, enim yi enerngii mon! Enim wumb noman ka wii paŕim miŕ, oŕ ei erngii!

¹⁶ Enim kunum kunum pei ŕaŕim miŕ ei, oŕ ka erngii! Nimbiŕ erang akip kunum eŕe, wumb oŕ

kis enmin.

¹⁷ Yi mił peng kin, enim wumb noman kun pinalim wumb mił, yi enerngii mon! Ba enim kur keningii ei, nipe epi endi Owundu nge noman ełe pałim mił, yi erngii!

¹⁸ Enim noł wain nunerngii mon! Nok kin, enim noman ei wulu pang kin, enim oł kun pimba mił enerngii mon! Ba enim noman tuk ełe, Gos Gui Ka piki to mułmba. Mułang kin, enim oł kun ka pimba mił erngii.

¹⁹ Enim Gos ek ka nik kin, wumb eipi ngungii. Ngok kin, Gos ek nik golang kindik, Gos Owundu embe ambił tonu kindik, Gos Gui Ka giisa ni, mingał kepii kin tok, golang nik ei, enim noman tuk ełe, ka ka piik kin, Gos Owundu ngungii.

²⁰ Kunum kunum Ernjpin Gos sinim kin epi ka wii kanim kanim pei ngum. Ngang kin, sinim Gos kin noman ka wii piipin ngumun ei, Krai Jiias nge embe ełe ngumun.

Wu Amb Simba Nge Ek

²¹ Wumb eipi en enim ningii ek ei piik kin, ekii singii. Nimbil erang sinim Krai nge wumb, eim noman pałim mił ermin.

²² Amb enim wenjing noł ningii ek ei piik kin, ekii singii. Yi mił erik kin, Krai Owundu kin ekii sik erngii ku.

²³ Wu endi ei eim ambim kin tep er mołum ei, yi mił ku Krai ei eim nge tilap wumb kin tep er mołum. Mołpu kin, eim tilap wumb ei, eim ngenj endeim kin, kołpu sipi, orung simba nge om.

²⁴ Nga embnjing noł, en enim wenjing noł ningii ek kanim kanim pei ei, am ekii singii. Sik

kin, yi mił ku, Gos nge tiłap wumb ei, Krai nge ek ka ei pei, ekii singii ku.

²⁵ Wenjing noł, enim embnjing noł kin, noman ka piik ngungii! Yi mił ku, Krai nge wumb tiłap ei, noman ka piipi kin, eim kołpu eim noman konj wumb ngopu paki tum.

²⁶ Yi mił erang, Krai eim nge tiłap wumb sipi kin, eim ek ka ele oł kis kil ngopu kin, noł pendpi ngum. Yi er ngopu kin, eim nge tiłap wumb sipi kin, Gos kin kindim.

²⁷ Eim yi erang kin, en enim konj mendpił mułngii! Molk kin, oł kun ka minj erik, oł kis ei enerngii! Enerangin kin, eim ningił ele, kan ka wii mendpił mił kenmba. Kanpi, yi mił erpi, eim nge tiłap wumb ei, kun ka wii mił sipi kin, eim kin tuk simba.

²⁸ Wu en enim nge ngenj noman ka ngok kin, kaimb sik ngonmun ei, yi mił, en enim nge embnjing kaimb sik kin, noman ka piik, ngungii! Wu nii endi eim ambim kaimb kułpu kin, noman ka ngumba ei, eim nge ngenj kaimb kułpu, noman ka yi ku ngołum.

²⁹ Yi mił erang, wumb endi eim nge ngenj kis piipi kin, noman ngunałim min, oł yi enałim mon. Yi ermba mił, eim kuni ngopu kanpi kin, ka er kun er si mołulum. Nga Krai nge wumb tiłap yi mił ku elim.

³⁰ Nimbil erang sinim Krai eim nge ngenj to dambiltpi se ende kindim.

³¹ Ei yi mił, Gos eim nge ek ka yi nirim puł yi mił peng kin, “Wu eim nge arim mam tał wakin topu, ambim kin okuł ende punguł ei nge, wumb tał el elip ende mułnguł.”

³² Gos ek ka ele ei, ek ekin owundu endi, ek keimi ni tor kindim. Na yi mił, ni piinj pułe ei, Kraiss kin eim nge wumb tilap ende mołum.

³³ Ba ek ei nge, enim kin ninim ku. Enim pei endeim endeim ni wenjing noł, kaimb sik, noman ka ngok, embnjing ngungii ei mił, en enim ngenj ele kaimb sik, noman ka ngok elmin mił. Nga enim embnjing pei wenjing ek ningii ek ei, ekii sik kin, enim wenjing embe ambił tonu kindik, yi erngii.

6

Kangi Ambil Ni Menjing Ernjing Nge Ek

¹ Kangi ambił, enim menjing ernjing ek ei piik kin, ekii singii! Nimbił erang, ei oł kun ka peng kin, Kraiss eim noman to piinim mił yi erngii!

² Enim kangi ambił, menjing ernjing, nge embe, ambilk tonu kindik kin, nga noman ka ngok yi erngii! Ei Gos lo ek kumna ek dinga nirim mił palim.

³ Yi enjing kin, enim kun ka molk kin, nga enim ya mei ele kunum kinan molk pungii.

⁴ Ernjing enim kingenjing noł kin, enim oł noman embin tui kunum kunum erangin kin, jikii pupu, kis piingii oł ei, enerngii mon! Ba oł yi enarik kin, enim kingenjing noł ei, Kraiss nge oł kun ka andan tungii.

Kongun Wii Elmin Wumb Kin Kongun Tep Elmin Wumb

⁵ Enim kongun wii elmin wumb ei, kongun tep wu ek nimba ek ei ekii sik kin, noman ka ngok, ei mund mong tok, kongun dinga kindik erngii.

Erik kin, enim noman tuk ka piik enmin mił, yi ku erngii! Enim kongun ei erik ele nge, enim Kraiss kin kongun mił erngii!

⁶ Enim kongun tep wumb enim kanik kin, tep er mułngii kunum ei mendpił, kongun ermin ni piinerngii mon! Ba yi ku, enim Kraiss nge kongun erik kin, Gos eim erngii ni noman peng piinim mił, yi erik kin, eim noman tuk ele pei kongun wii erik mułngii ku.

⁷ Enim kongun wii erik kin, noman ka ka piik erngii! Enim kongun yi mił erngii ei erik, ya mani mei wumb mendpił ngunanmin; ba sinim nge Owundu ngonmun.

⁸ Enim piingii ei, Jiisas Owundu enim wu endeim endeim ni kumep ngumba. Ngang kin, enim kongun kumep sinjing wumb min, kongun wii erik kin, kumep sinenjing wumb ei, kongun ka erngii! Wumb ei pei pei, yi mił singii.

⁹ Enim kongun tep wumb kunum kunum ol kun ka pimba mił erik kin, enim kin kongun wii er ngonmun wumb ngungii. Enim wumb kin kongun embin tui ngok kin, ol dinga enerngii mon. Nimbił erang enim piinmin ei, enim kongun wii enmin wumb ei ni, kongun tep wumb ei ni, tep wu endeim mendpił ei tonu epin konu ele mołum. Eim wumb endeim endeim ni mok tumba ei eim ende mił mok tumba.

Gos Nge Dinga Opu Etmin Kumb Tepii

¹⁰ Ek ni poru nip nind! Enim Kraiss kin ok ende puk dambiltik molk, dinga singii. Nimbił erang eim noman dinga owundu salim.

¹¹ Pe enim Gos opu erngii epi kanim kanim pei ngumba epi ei, tapik sik se endngii. Ei nimbił erang, enim Seisen wu kis enim kin, ek kend topu ermba kunum ei, enim dinga angk kin, eim kin opu orung erngii.

¹² Ei sinim mei wumb kin, opu orung enanmin mon. Ba sinim opu orung kindpin gui kis ei, tonu epin konu ɛle ni, ya mani mei ɛle mołmun. Nga tep erpi, noman dinga sep kin, dinga kis emii enim konu ɛle mołum, gui kis pei ombu ei sinim kin opu orung enmin.

¹³ Nimbił erang enim akip Gos nge opu epi ngumba ei, si tapik mułngii. Nga kunum endi, epi kis tonu omba kunum ei, enim kaplı dinga angk kin opu orung wu enim tumba ermba kunum ei, eim kamb mani kindngii. Nga ekii se, opu er poru ningii kunum ei, enim angk kin, dinga puk engingii.

¹⁴ Enim oł kun erik engingii ei, Gos ek ka keimi pii gii dinga nik, mum tulan mił, kend ɛle talk kin, nga oł kun ka erik erngii ei, kumb tepii mił enim pepił ɛle tepngii.

¹⁵ Nga enim simb ɛle simb kum mundngii mił ei, Gos nge ek ka emin ni tor kindngii ei, yi mił er kun er mułngii.

¹⁶ Kunum kunum enim pii gii dinga peng ɛle, kumb tepii mił, ambilk si endngii ei, yi mił erik kin, enim opu mong ei dup mił seng kin, Seisen wu gui kis eim tumba ei, enim si tor sengin kindngii.

¹⁷ Gos sinim sipi orung simba ei, sinim peng ɛle, peng kon mił epi ei, si mundmun. Nga Gos ek ka ei, Gos Gui Ka tui jik mił ei, ambił gii nik mułngii!

18 Oł ei pei erngii ei, Gos kin kii sik ngangin kin, enim paki tumba. Enim kunum kunum pei, Gos Gui Ka enim andan tumba kunum ei, enim prei erngii! Yi mił peng kin, enim kunum kunum or pinarik, konj molk kin, prei erik, kan kun erik mułngii. Nga enim Gos nge wumb kunum pei, prei erik kin, dinga ngok mułngii.

19 Yi ku, enim na kin prei erik kin, Gos ngungii. Ngangin kin, Gos na eim nge ek ka nimbii ei, gupu aki topu seng kin, mund mong tunermbii. Gos ek ka koi erpi peng kin, wumb piinanmin ek ei, na nip tor kindamb kin, piingii. Enim prei erangin kin, na ek kun pimba mił nip ngumbii.

20 Pułe yi mił peng, na Gos nge ek se andiłmin wu, eim ek ka ni tor kindmbii. Ei nge na kongun ele enj ei, konu kan ngii ele peł. Enim na kin prei erik, Gos ngangin kin, na Gos ek ka ei, mund mong tunarip kin, dinga ni tor kindip nimbii ek ka ei, nip minj mułmbii.

Poru Nimba Ek

21 Wu Taikiikis sinim enginjpin wumb noman ka ngołmun ei, eim kin Kraiis nge kongun ka elim wu ei, na kongun ei mił, na moł mił ek ei ni tor kindpi enim ngumba.

22 Ei yi mił, na wu ei enim kin kindind. Wu ei enim kin sin enmin oł pei ei, enim kin ni tor kindang piingii. Piik kin, enim noman tuk ele, dinga ka seng kin, mułngii.

23 Erinjpin Gos kin, Gos Kraiis Jiisas Owundu kin ouni, sinim enginjpin noł pei kin, noman emin ka sepi kin, nga noman ka seng kin, nga pii gii dinga peng kin, ngang singii.

²⁴ Pe Gos nge noman ka eim wumb nii endi Owundu Krai Jisas kin noman ka ngungii ei dinga ka ei ekii poru ninermba.

Gos Nge Ek Ka Ei Sinim Kin Ngołum
The New Testament in the Nii Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tok ples Nii long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nii

Dialect: Central Wahgi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

57529bce-9e23-5350-904d-243a1b359818